

Klima- og miljødepartementet

Bergen, 09.12.2016

Forslag til klimalov – høringssvar fra Uni Research

Om Uni Research

Uni Research er et flerfaglig forskningsinstitutt som driver forskning og utvikling innen bioteknologi, energi, helse, klima, miljø og samfunn. Uni Research har et tverrfaglig klimaforskningsmiljø som forsker på klima i fortid, nåtid og fremtid med særlig vekt på Nord-Europa og polområdene. Forskningen adresserer klimaproblemstillinger både regionalt, nasjonalt og internasjonalt og er internasjonalt anerkjent innenfor klimaforståelse, klimamodellering, scenarioer for fremtidig klimautvikling og kvantifisering av klimaendringer. Uni Research er partner i Norsk Klimaservicesenter og en av de fire partnerinstitusjonene som utgjør Bjerknessenteret for klimaforskning.

Norges forpliktelser og ansvar

Gjennom sitt bidrag til forståelsen av det globale klimasystemet og forskningen som har bidratt til IPPC sine klimarapporter og således kunnskapen som ligger til grunn for FNs klimakonvensjon er det naturlig for Uni Research å støtte at Norge utformer en lov som følger opp Parisavtalen sine forpliktelser om reduksjon av klimagassutslipp.

Uni Research stiller seg generelt positivt til klimaloven som omhandler både utslippsreduksjon og klimatilpasning. På denne måten markeres behovet for en helhetlig omstilling for å møte nye utfordringer forårsaket av klimaforandringene. Vi ønsker å ha en rolle i kunnskapsgrunnlaget slik at den norske klimapolitikken er konsistent og etterprøvbart, ikke minst i møte med de internasjonale forpliktelsene i Parisavtalen.

Tilpasning til klimaendringer

Det er viktig med global kunnskap men denne må tilpasses til lokale forhold og behov.

Den norske klimamodellen "Norwegian Earth System Model" (NorESM) samler det norske klimaforskningsmiljøet. Over lang tid er det i samarbeid etablert og utviklet en global klimamodell som beregner blant annet vind, temperatur og saltholdighet i havet, vegetasjon på land og fuktighet og temperatur i jordsmonnet, karbonkretsløp i hav og land-biosfæren, utstrekning og tykkelse av snø og is på land og i havet. En slik nasjonal kompetanse er viktig for å kunne legge til rette for lokal nedskalering av klimadata som er relevant for brukere lokalt.

Det internasjonale samarbeidet i "Coordinated Regional Downscaling Experiment" (CORDEX) representerer en koordinert nedskaleringsaktivitet, som blant annet danner mye av datagrunnlaget for «Klima i Norge 2100» rapporten (bestilling fra Miljødirektoratet). Som en av koordinatorene i den Europeiske delen av CORDEX er Uni Research strategisk plassert for å håndtere sammenhengen fra det globale klimasystemet til regional nedskalering som igjen danner fremtidig modellbasert kunnskap for klimatilpasning.

Et eksempel på slik regional anvendelse er arbeidet med å utvikle kunnskapsbasert klimainformasjon til klimatilpasning for kommuner i Hordaland slik vi gjør i prosjektet HORDAKLIM. For å gi kommunene og andre aktører anledning til å tilpasse seg de føringer som ligger i loven når det gjelder tilpasning til klimaendringer er det viktig at de også får kunnskap om hva slags konkrete klimaendringer de skal forholde seg til.

Karbonlagring og karbonbudsjettet

I samsvar med konklusjonen i Parisavtalen mener Uni Research at CO₂ håndtering kan være et viktig klimatiltak for Norge og et viktig bidrag til klimatilpasning. Støtte av dyrking av alger (planteplankton og tare) er i denne sammenheng en effektiv investering på grunn av produksjonsrate og havområdet som Norge har til disposisjon. Industriell algeproduksjon har forankring i både den kommende havstrategien og den nylige lansert bioøkonomistrategien og kan sees som et strategisk ledd mellom de to utnevnte strategier og klimaloven.

CO₂ fangst fører nå til utvikling av bio-basert virksomheter (eks: alge produksjon på Mongstad, CO₂ fermentering på Risavika) som bidrar direkte til reduksjon av klimagasser, og til utvikling av en bioøkonomi i Norge. CO₂ håndtering har potensialet til å bli en viktig overgangsmekanisme til lavutslippssamfunnet.

Styrings-, rapporteringsmekanisme og kontrollorgan for utslippspolitikken

Etter forslaget §4 skal regjeringen hvert år legge frem for Stortinget en kort oversikt over utviklingen i klimagassutslippene, utslippsframskrivninger og samtidig rapportere på hvordan Norge forberedes på og tilpasses klimaendringene. Av høringsnotatet fremgår at departementet ser for seg en mer utfyllende rapportering knyttet opp mot andre rapporteringsforpliktelser under Klimakonvensjonen og Parisavtalen. Uni Research Klima mener at særlig den utvidede rapporteringen må forholde seg til løpende oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Infrastrukturen "Integrated Carbon Observation System" (ICOS) er etablert for å sikre Europa med kvalitetssikrede og konsistente klimagassobservasjoner og dekker CO₂-utvekslingen i hav, atmosfære og land. Det norske nettverket "ICOS-Norge" vil ha et spesielt fokus på å dokumentere utviklingen i det 'nasjonale klimagassregnskapet'. Dette inkluderer konsentrasjoner i atmosfæren og hvordan vegetasjonstyper og havområder absorberer deler av de menneskeskapte utslippene. ICOS målenettverk og utslippssyntese kan benyttes direkte til evaluering av utslippspolitikken.

Med vennlig hilsen,

Trond Dokken
Forskningsdirektør